

kerkklok

Protestantse Gemeente
Voorschoten

42e jaargang-N0.2

donderdag 22 februari 2024

THEMA: ONTMOETINGEN

In dit nummer o.a.:

- Eetcafé: De maaltijd is de plaats bij uitstek waar ruimte is voor fijne gesprekken.
- Bert Boter: Lang niet alle schapen zijn mak.
- Remmelt: Verhoeven vraagt zich bij elk verhaal in het Nieuwe Testament af: 'Kan dat wel?'. ● Erna suggereert een *running dinner*, waarbij je in één keer bij nog meer mensen aan tafel belandt.
- Quercus de eik: Iedere week komt er een emmer koffiedik naar het kerkhof, om daar uitgestrooid te worden'.

En nog veel meer...

ZONDAG 25 FEBRUARI

TWEDE ZONDAG VAN DE
VEERTIGDAGENTIJD

Dorpskerk, 10.00 uur, ds. A. Peper.

Kindercrèche: Rijna Meines en Madelon van den Berg.

Kindernevendienst: alle groepen.

Provider: Vera Vrolijk en Jaap Booi.

Aan tafel met Tomas

Op deze tweede zondag van de veertigdagentijd zien we Tomas bij Jezus aan tafel zitten. Wij denken dan aan de dagen na Jezus' dood en opstanding, waar Tomas niet zomaar gelooft dat Jezus hem weer ontmoet. Wat is er nog meer over hem en voor ons te vinden?

COLLECTE

1. *Missionair werk: Pioniersplekken.*
2. *Bijdrage landelijk kerkelijk werk.*

Dorpskerk, 19.00 uur, Taizégebed

Het draait in een Taizégebed om de stilte. Maar voor de stilte zingen we mantra-achtige liederen die ons herinneren aan de liefde van de Eeuwige verschenen in Jezus, niet in het minst in zijn lijden. We lezen korte passages uit de Bijbel. En na de stilte leggen we in de gebeden voor de Eeuwige neer wat ons bezighoudt. En ondertussen blijven we zingen. We hopen op een mooie dienst, waarin dit keer Herman Lodder als dirigent zal optreden. We zijn blij dat hij dat wil doen.

ZONDAG 3 MAART

DERDE ZONDAG VAN DE
VEERTIGDAGENTIJD

Dorpskerk, 10.00 uur, ds. B.J.J. Boter

m.m.v. de Cantorij o.l.v. Herman Lodder

Kindercrèche: Ineke ter Laak.

Kindernevendienst: alle groepen.

Provider: Barbara Wiesmeijer en Hanneke Atsma.

Aan tafel met Nikodemus – Johannes 3:1-15
Midden in de nacht kwam Nikodemus naar Jezus toe. Waarom in de nacht? En wat verwachtte hij bij Jezus te vinden, in hun nachtelijke gesprek? Hoe moet dat geweest zijn, twee mensen, beide gegrepen door Gods woord, samen aan een tafeltje in het schemerdonker van de nacht en – stel ik me zo voor – het schamele licht van een olielampje? En wat brengt dat ons eigenlijk?

COLLECTE

1. *Kerk in Actie: Voorjaarszendingscollecte: Libanon en Syrië.*
2. *Kosten liturgieën en Weekbrief.*

ZONDAG 10 MAART

VIERDE ZONDAG VAN DE
VEERTIGDAGENTIJD

Dorpskerk, 10.00 uur, ds. B.J.J. Boter.

Kindercrèche: Wilma Saraber en Julie Romein.

Kindernevendienst: alle groepen.

Aan tafel met Zacheüs – Lucas 19:1-10
Het is het midden van de Veertigdagentijd. En het gaat zondag net iets anders dan anders. We hebben Zacheüs in ons midden. Ook in de tijd van Jezus was dat even wennen voor de omstanders. Zal de aanwezigheid van Zacheüs deze zondag ook weer wat stof doen opwaaien? Als u het weten wilt, zorg dan dat u erbij bent!

COLLECTE

1. *Kerk in Actie: Zending in Indonesië.*
2. *Diverse activiteiten in het dorp.*

ZONDAG 17 MAART

VIJFDE ZONDAG VAN DE
VEERTIGDAGENTIJD

Dorpskerk, 10.00 uur, ds. C.W. van der Meij.

Kindercrèche: Froukje Harkes-Idzinga.

Kindernevendienst: alle groepen.

Provider: Liesbeth Liesveld en Hans den Braber.

Aan tafel met Judas – Lucas 22:1-5; Johannes 13:21-30; 18:1-5; Matteüs 27:1-5

COLLECTE

1. *Kerk in Actie: Zending in Oeganda.*
2. *Spiritueel Café.*

ZONDAG 24 MAART

ZESDE ZONDAG VAN DE
VEERTIGDAGENTIJD

Dorpskerk, 10.00 uur, ds. B.J.J. Boter.

Kindercrèche: Fieke Ferguson.

Kindernevendienst: alle groepen.

Aan tafel met... in Marcus 11:1-11 en Marcus 14:12-15 horen we over mensen die een kleine, maar belangrijke rol spelen in het verhaal van Jezus. Zij lenen hun ezel aan Jezus en wijzen de weg naar de bovenzaal. Passanten in het verhaal zijn het, zonder hoofdrol. Maar geldt dat niet voor de meesten van ons?

We vieren deze zondag Palmpasen. De kinderen maken in de kindernevendienst hun palmpasenstokken en komen aan het eind van de dienst vrolijk binnen met hun optocht. Heden Hosanna!

COLLECTE

1. *Club van Polen.*
2. *Onderhoud gebouwen.*

Dorpskerk, 15.00 uur, ds. B.J.J. Boter, Passiedienst

In deze dienst wordt de Johannes-Passion van J.S. Bach uitgevoerd door Vox Clara en orkest Polyphonia o.l.v. Maria Rosenmöller. Zo maken we de overgang van de feestelijke ochtenddienst naar de Stille Week. De toegang is vrij, maar bij de uitgang wordt gecollecteerd ter bestrijding van de onkosten.

VAN DE REDACTIE

In dit maartnummer van de Kerkklok ligt de nadruk op ontmoetingen. Ds. Bert Boter, een meesterverteller, schrijft over zijn ontmoeting met Mozes. Hij laat in zijn gesprek met Mozes de kracht van verhalen zien.

In de boekbespreking over *Jezus van Nazaret* beschrijft Remmelt Kruizinga hoe de cineast Paul Verhoeven op zoek gaat naar de 'historische' Jezus.

In het interview van Ankie Schwarze maken wij kennis met twee nieuwe gezichten in onze gemeente: Robèrt Groeneboer en Erna Arons.

In het bericht uit de kerkenraad kunt u lezen dat de Protestantse Gemeente Voorschoten op zoek is naar een nieuwe predikant. Het stuk van de beroepingscommissie laat zien hoe zij met de gemeente op zoek wil gaan naar deze voorganger.

Wij zijn in de PG Voorschoten eigenlijk al gestart met het jaarthema van de PKN 2025 'Als nieuw'.

We hebben zoveel te doen in deze Veertigdagentijd dat wij bijna vergeten dat deze tijd ook staat voor een terugblik, bezinning en vasten.

Een goede tijd toegewenst.

Hans van Kempen

Bij de voorpagina:

Vierde kruiswegstatie, Annewil Jansen, Nijverdal (zie artikel 'Kruiswegstaties van Annewil Jansen').

UIT HET TEAM

De afgelopen periode was voor mij een tijd van afronden. De minor Kerk in Uitvoering, die ik heb gevolgd om als kerkelijk werker geregistreerd te kunnen worden, is inmiddels afgerond en op het moment van schrijven ben ik in afwachting van de beoordeling van het portfolio. Deze minor was een vervolg op mijn opleiding theologie en ik heb me tijdens de minor verdiept in homiletiek (preekkunde)

en liturgiek. Het was interessant me hier weer eens extra in te verdiepen, maar u mag ook gerust weten dat het maken van het portfolio aan het einde flink zwoegen was, wat volgens mij ook niet gek is voor een eindverslag van ruim honderd pagina's.

Daarnaast volgde ik het afgelopen jaar ook een pastorale coachopleiding, TotalBalance. Deze opleiding heb ik in januari gelukkig met een ruime voldoende af kunnen ronden. Deze pastorale coachopleiding bood een

waardevolle combinatie van pastoraat en psychologie, waar ik veel van heb opgestoken. Kortom, het was voor mij persoonlijk een jaar vol studie en nu dit alles afgerond is komt er weer meer tijd vrij, tijd die ik goed kan inzetten als ouderenwerker hier in de Dorpskerk. Vanaf maart worden mijn uren als ouderenwerker uitgebreid, waardoor er meer ruimte ontstaat voor mijn werkzaamheden op dit gebied. Ik heb er veel zin in!

Carijn Westeneng

PASTORAAT IN MEMORIAM

Op 23 december is overleden **Boukje Attema-de Jong**, op de leeftijd van 86 jaar. Zij woonde in Foreschate. Het afscheid vond plaats in besloten kring.

Op 15 januari is overleden **Johannes Christiaan Vink**. Hij werd 84 jaar. Hij woonde in Huize Adegeest. Moge de Eeuwige zich over zijn vrouw en verdere familie en vrienden ontfemen.

Dirkje Christina Johanna (Edith) van Vliet werd geboren op 16 maart 1951. Zij groeide op in Voorschoten, maar tijdens haar werkzame leven woonde zij in Blokzijl. Zij was lerares aan de huishoudschool in Vollenhove en later doceerde zij in Emmeloord handvaardigheid. Na haar pensioen kwam Edith terug naar Voorschoten.

Edith was een gelovige vrouw, iedere avond bad zij haar gebed, iedere zondag zat zij in de kerk. Ze leefde eenvoudig en was daar gelukkig mee. Die eenvoud kwam ook naar voren in wie zij was: niet op de voorgrond, eerder wat stilte. Zij sprak niet over wat zij dacht en al helemaal niet over wat zij geloofde. Maar het was voor haar goed en genoeg. 'Ik heb een mooi leven gehad,' zei zij. Afgelopen juli brak zij haar been. Het bleek

achteraf het begin van een ziek lichaam. De ziekte van Kahler werd geconstateerd en het ging de laatste maanden niet goed. Ze verbleef in verschillende ziekenhuizen, verpleeghuizen en verzorgingshuizen. Op 21 januari overleed zij. We namen afscheid van haar tijdens een kleine bijeenkomst bij het familiegraf achter de Dorpskerk. Daarbij klonken woorden uit Psalm 139, over God die ons door en door kent, ook al laten wij ons anderen niet kennen. In dat vertrouwen hebben wij haar losgelaten. We wensen haar familie, vrienden en allen die Edith missen zullen Gods troost en nabijheid toe.

ds. Bert Boter

Op 24 januari is overleden **Anna (Annie) Kwakernaat-Wassenaar**, op de leeftijd van 90 jaar. Zij woonde in Zorgcentrum Duinstede in Wassenaar. De dankdienst voor haar leven en aansluitend de begrafenis hebben op 30 januari plaatsgevonden op Rosenburgh. Moge de Eeuwige haar kinderen en kleinkinderen en allen die haar zullen missen nabij zijn.

Op 29 januari overleed **Wilhelmus Gerardus Bousie**, op de leeftijd van 87 jaar. Hij woonde in Topaz Vlietwijk. Moge de Eeuwige allen die hem zullen missen nabij zijn.

Op 4 februari is overleden **Matthea Ellen (Thea) Struijk-Waaijer** in de leeftijd van 72 jaar. Zij woonde in Huize Adegeest.

De afscheidsdienst voorafgaande aan de crematie vond plaats in de aula van crematorium Rhijnhof in Leiden op 12 februari. Tijdens de dienst klonken herinneringen aan Thea's jeugd in Rotterdam, uitgesproken door haar jongere zus. Haar man Tom vertelde hoe zij elkaar ontmoetten door hun beider belangstelling voor de Duitse taal. Hij vertelde ook over de geboorte van hun dochter Elze en de heftige verandering die plaatsvond toen Thea twintig jaar geleden een hersenbloeding kreeg en niet meer thuis kon blijven wonen. Een vriendin vertelde hoe zij bleef zoeken naar wat wel kon nu zij zo sterk afhankelijk was geworden van anderen; een belangrijke rol speelde daarbij haar interesse voor kunst, ook zichtbaar gemaakt door de kunstwerken die haar in de aula omringden. Zij bleef interesse houden voor de buitenwereld en voor de mensen om haar heen. Tijdens de dienst lasen wij 1 Corinthiërs 13 dat vertelt hoe liefde als dragende grond mensen aan elkaar verbindt, in prachtige tijden (het klonk ook bij hun huwelijk) maar ook in lastiger tijden. Het geloof in de liefde van God – die gestalte kreeg in Jezus, mens van omzien naar en mededogen – was belangrijk in haar leven. Wij wensen haar man Tom en haar dochter Elze, haar zus Rita en allen die haar na stonden Gods troostende nabijheid toe.

ds. Anki Peper

DANKWOORD

Lieve allemaal, wat hebben jullie voor mij een warm en fijn afscheid georganiseerd. Ik was er helemaal door ontroerd. De verzameling Duitse popliedjes van Leon Cornelissen, het jam, het jam liedje dat uit een van de kerstmusicals kwam die wij ooit deden, en de geweldige grote duizendpoot, die nu in de Fortgensschool op de piano ligt (de kinderen vinden het geweldig):

Wat een werk en wat handen werkelijk kunnen! Nog eens mijn dank Katinka! Zo zitten ook de handjes van de kinderen zitten in mijn herinneringsdoos!

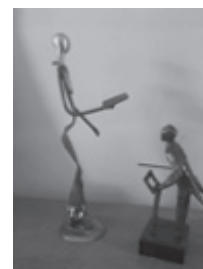
Wat een fijne speech, Arend-Jan. Ik kon mij daar helemaal in herkennen. Mijn grote dank voor deze lieve woorden.

Bob Ledegang had in zijn liedtekst een mooie verbinding gevonden tussen mijn naam en de bijbelse vrouwen Mirjam en Maria. Mirjam, die dansend en zingend vooruit ging en Maria, die o.a. het Magnificat zong. Hoe vaak hebben wij niet samen het Magnificat gezongen in heel veel verschillende versies. Het is een tekst, die je in alle moeilijke tijden altijd weer blij maakt, omdat er zoveel hoop in zit.

Verder voelde ik me heel erg vereerd dat ik de aandacht getrokken heb van Quercus, de zomereik. Wat een eer!

Op de avond van vrijdag 19 januari, onze laatste gezamenlijke repetitie met de cantonij, hebben wij van elkaar afscheid genomen. Er waren heel mooie woorden van Richard, Piet, Emiel en Henk en een heel mooi lied op de melodie van 'Wie kan zeilen zonder wind' met een tekst van Babs. In deze tekst zijn ook veel van mijn steeds herhalende aanwijzingen verweven. Ik zal de cantonij en de mooie repetities zeker missen!

Ik heb van de cantonij twee beelden gekregen van mijn beide persoonlijkheden: een zangeres en een dirigente. Zij staan mooi in de

woonkamer. Heel veel dank!

Afsluitend mijn zeer grote dank aan al die lieve mensen, die nog persoonlijk per kaart of woorden afscheid genomen hebben, en *last but not least* al die lieve mensen, die dit grote afscheidscadeau hebben mogelijk gemaakt: 780 euro.

Dit ga ik besteden aan een paar cursussen, die ik al lang wilde doen, als zangeres en dirigente!

Ik blijf in Voorschoten wonen en ik hoop jullie allemaal in het dorp te zien en misschien ook bij de Johannes Passion, die wij op Palmpasen,

24 maart a.s. om 15 uur zullen gaan uitvoeren. Zoals Babs het in haar lied schreef: 'Wij blijven door muziek altijd met elkaar verbonden.'

*In grote dankbaarheid,
Maria*

BERICHT UIT DE KERKENRAAD,

Het werk van de kerkenraad begon in 2024 met een extra kerkenraadsvergadering op 11 januari.

Onze predikanten hebben een belangrijke mededeling voor ons en de gemeente. Ds. Anki Peper legt uit dat zij na het maken van haar jaarlijkse werkverslag besloten heeft om met vervroegd emeritaat te gaan. Hoewel ze plezier heeft in haar werk, vergt het veel van haar en haar gezondheid. Vandaar haar besluit om per 1 juni te stoppen en met vervroegd emeritaat te gaan.

Ds. Bert Boter legt uit dat vlak voor de kerstvakantie zijn lang gekoesterde wens om het onderwijs in te gaan door een vacature op het Adelbert College vervuld gaat worden. Hij begint op 1 maart als zij-instromer met lesgeven; dat gaat hij drie dagen in de week doen en tot 1 september blijft hij nog parttime predikant in Voorschoten. Hij zal in ieder geval al zijn preekbeurten vervullen. Na de schok, de verrassing, kwamen toch ook al snel woorden van begrip en waardering naar voren. Voorzitter Herman Scholten memoreerde dat ds. Anki Peper (ruim 14

jaar) en ds. Bert Boter (bijna 14 jaar) onze gemeente hebben gediend en dat wij hen daar heel dankbaar voor zijn.

De kerkenraad is inmiddels aan de slag gegaan met de vraag over hoe de vacatures vervuld kunnen worden. Hierbij maakt de kerkenraad gebruik van de gids voor het beroepingswerk van de PKN. Het opvangen van het vertrek van onze predikanten verloopt langs de volgende sporen.

1: Wat kunnen wij doen aan de situatie vanaf 1 maart, want daarna werkt ds. Bert Boter nog maar parttime in de gemeente (twee dagen per week). Een deel van zijn werkzaamheden zal worden overgenomen door onze ouderenwerker Carijn Westeneng-Timmers. Zij is vanaf 1 maart voor 20 uur vast in dienst bij onze gemeente. Het crisispastoraat is in de periode vanaf 1 maart tot 1 december 2024 in handen van ds. Freek Bakker, ds. Guus Fröberg en ds. Carel van de Meij. We zijn erg blij dat deze emeritus-predikanten ons uit de brand willen helpen.

2: De kerkenraad heeft op 29 januari een beroepingscommissie ingesteld die een fulltime predikant moet gaan zoeken. Dit is een van de twee vacatures die vervuld gaan

worden. Over de invulling van de andere vacature volgt binnenkort nader bericht. In de extra vergadering van 15 februari j.l. is de opdracht van de beroepingscommissie vastgesteld.

In de vergadering van 29 januari j.l. hebben wij als kerkenraad nader kennisgemaakt met onze jeugdwerker Barbara Wiesmeijer. Zij is met haar werk begonnen en gebruikt haar eerste honderd dagen om de jeugd, de mensen die actief zijn in het jeugdwerk en de gemeente te leren kennen. Zij draait mee met wat er al is en kijkt wat wij nog nodig hebben. De kerkenraad is nog kort teruggekomen op de geslaagde afscheidsdienst van Maria Rosenmöller. De sollicitatiecommissie voor de nieuwe cantor is met haar werk gestart. Er hebben drie geschikte kandidaten gesolliciteerd. Het gaat er nu om de goede keuze voor onze cantorij en gemeente te maken.

Tenslotte kwam de commissie Duurzaam met goed nieuws: de gemeente Voorschoten heeft vergunning verleend voor het plaatsen van 26 zonnepanelen op het dak van 't Voorhuys.

*Namens de kerkenraad, Hans van
Kempem, tweede scriba*

VAN DE BEROEPINGS-COMMISSIE.

En een uitnodiging voor gemeente-bijeenkomst.

De kerkenraad heeft een beroepingscommissie ingesteld die wegens het vertrek van ds. Peper en ds. Boter een predikant moet gaan voordragen. Dit is een van de twee vacatures die vervuld gaan worden. Over de invulling van de andere vacature volgt binnenkort nader bericht van de kerkenraad.

De beroepingscommissie bestaat uit de volgende gemeenteleden: Piet Eilander (vz.), Marianne Lodder (secre.), Rien Timmer, Diana Siebenga-Sierra Daza, Babs van der Schoot, Marten Kleyn, Annemieke Constandse, Petra Marchand, en Jaap Booij en Peri Vos (de laatste twee namens kerkenraad).

Op 11 februari is de commissie voor de eerste keer bijeen geweest om kennis te maken en te bespreken wat ons te doen staat. Een grove planning van de werkzaamheden laat zien dat de procedure om te komen tot een beroep, minimaal een half jaar maar waarschijnlijk langer zal duren. De commissie zal u daarom periodiek via Kerkklok, Weekbrief en zo nodig afkondigingen, op de hoogte houden van de vorderingen van het proces.

De eerste stap zal zijn een conceptprofiel op te stellen voor de te beroepen predikant. Dat is een verantwoordelijkheid van de kerkenraad. De commissie zal op verzoek van de kerkenraad de penvoerder zijn. Met input van de kerkenraad stelt de commissie een eerste profiel op. Die eerste versie wordt met de gemeente besproken.

Uitnodiging aan alle gemeenteleden:

De kerkenraad en commissie bespreken het profiel voor de te beroepen predikant met u op zondag 10 maart a.s. na afloop van de kerkdienst in een bijeenkomst die start rond

11.30 uur waarvoor de kerkenraad u allen van harte uitnodigt.

Mede op basis van de inbreng van de gemeente stelt de commissie een definitief conceptprofiel op dat vervolgens in de kerkenraad van 21 maart zal worden vastgesteld. Met dat profiel kan de beroepingscommissie de zoektocht starten.

U kunt het werk van de beroepingscommissie volgen via de mededelingen in Kerkklok en/of Weekbrief.

*Namens de beroepingscommissie,
Piet Eilander.*

MET WIE ZOU U WELEENS EEN BESCHUITJE WILLEN ETEN?

In de Veertigdagentijd hebben we 'ontmoetingen' met Bijbelse figuren. Niet echt natuurlijk, we stellen het ons voor. Met wat vrome fantasie, weliswaar fantasie, maar vroom. En zeker ook niet helemaal uit de lucht gegrepen. We baseren ons op wat we uit de Bijbel weten over deze mensen. En misschien ook wel op wat we niet weten en welke vragen dat dan oproept... spannend en interessant wordt het in ieder geval. En leuk ook, want het zou toch wat zijn dat je met willekeurig wie een ontmoeting zou mogen hebben met een Bijbels figuur. Wie zou u kiezen? En hoe zou dat dan gaan? Welke vragen zou u hem of haar stellen? Alleen al jezelf die vragen stellen is een mooie gedachtenoefening. Ik heb mezelf natuurlijk ook afgevraagd met wie ik graag een beschuitje zou willen eten. En wat ik dan ter sprake zou willen brengen. Ik dacht vrijwel direct aan Mozes:

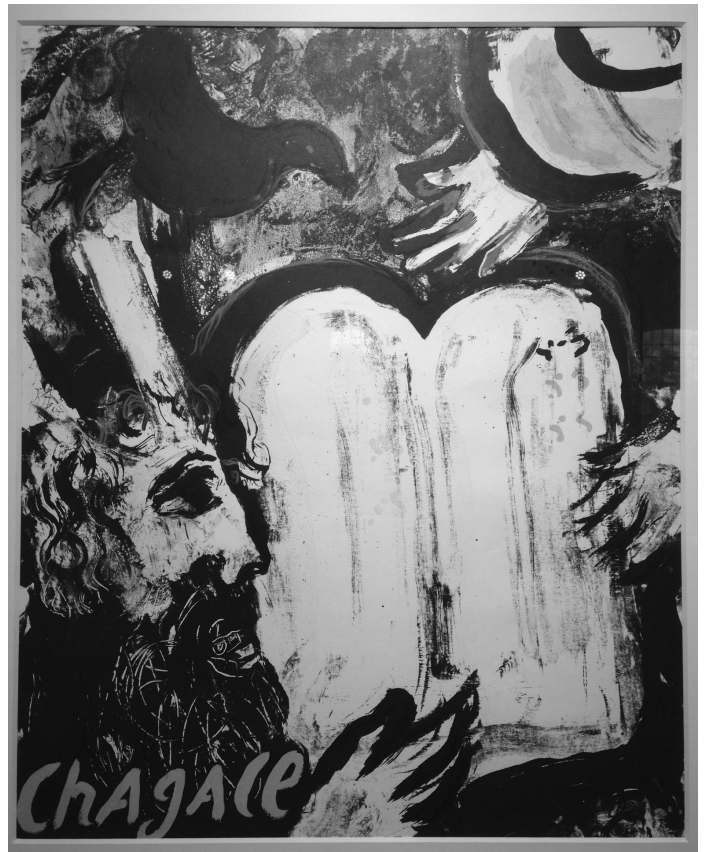
'Nou Mozes, dat is me toch ook wat. Dat ik jou nog eens in levenden lijve zou ontmoeten. Ik wist natuurlijk wel dat je niet dood bent, dat je lichaam nooit gevonden is enzovoort. Maar dan toch...'
'Ach Bert, je moet niet alles geloven wat ze schrijven. Waar het om gaat is dat we elkaar nu spreken. Hoe is het met je?'

'Goed, ja, goed. Ik ga wat anders doen. Ik ga voor de klas. Ik heb er heel veel zin in, maar ik vind het wel erg lastig om de gemeente los te laten. Ik ben me toch aan die mensen gaan hechten.'

'Ja, dat snap ik. Veranderingen zijn vaak leuk en moeilijk tegelijk. Als ik denk aan hoeveel moeite het kostte om het volk mee te krijgen uit Egypte. En dat was dan zelfs nog een overgang van onderdrukking naar bevrijding. Maar zelfs toen... ach, je kent het verhaal. Maar heb je je wel gerealiseerd dat ik toen ook iets anders ging doen? Ik was immers schaapherder. Ik weidde de schapen van mijn schoonvader Jetro, in de woestijn.'

'Tja Mozes, nu je het zegt. Zat jij eigenlijk wel op die verandering te wachten?' 'Nou ja, te wachten... ik voelde me geroepen, zullen we maar zeggen. En je moet bedenken, ik ging ook niet echt iets anders doen. Ik bleef een soort herder, in de woestijn, dat ook nog, maar dan van mensen. En vergis je niet: lang niet alle schapen zijn mak. Wat dat betreft schrok ik niet van een paar dwarsliggers tijdens die reis met het volk door de woestijn. Het gaat vaak zo, weet je, dat we wat anders gaan doen, maar eigenlijk ook niet. Denk aan Elisa, de landman die Gods akker ging bewerken, of de leerlingen die van gewone vissers van mensen werden. En jij nu ook: je blijft bezig met geloof, met zoeken met mensen naar de juiste richting, alleen op een andere plek...'

'Dat is mooi gezegd Mozes! Zo voel ik het eigenlijk ook wel een beetje. Maar mag ik je nog iets vragen?' 'Natuurlijk, ga je gang!'
'Wat ik me altijd heb afgevraagd, waar ik eigenlijk altijd wat mee heb gezeten: dat einde van jou: hoe heb je dat nu zelf ervaren? Ik bedoel: je bent jarenlang met een toch wel weerspanning volk door de woestijn getrokken, je hebt ze geleid, geweid, alles voor ze gedaan. Het heeft je heel wat gekost. En dan, in het zicht van de haven, mag je zelf het beloofde land niet in, omdat je één keer wat driftig uitgevallen bent. Voelt dat niet als stank voor dank?'

'Ach, weet je Bert, als je het zo zegt, dan klinkt het ook wat oneerlijk. En natuurlijk, ik heb me niet altijd gewaardeerd gevoeld. Het was hard werken soms, in de woestijn. Al die gedoe'tjes van mensen, het moeten bemiddelen, het gezeur over tekort aan dit en dat en het gezanik over zaken die ik ook niet kon helpen. Maar we hebben natuurlijk ook veel moois meegemaakt. Dat lees je allemaal niet in de Bijbel. Het is immers maar een zeer beknopt verslag van een heel lange tijd. De 'gewone' dingen staan er niet in beschreven. En natuurlijk was het zuur dat ik het beloofde land niet in mocht. Maar weet je: ik heb het wel gezien, vanaf de berg Nebo. En het was mooi. Maar dat is slechts het uiterlijk: een mooie plek om te wonen vind je niet, die maak je, met elkaar.

En we hebben heel vaak zo'n mooie plek weten te creëren, tijdens onze woestijnreis. Dat was voor mij eigenlijk wel genoeg. Het was ook wel een beetje op. Ik ben blij dat ik heb mogen doen wat ik gedaan heb. Thuiskomen in het beloofde land was mooi geweest, maar thuiskomen bij God is nog veel mooier.

Het ging tenslotte ook niet om mij, ik ben slechts een voorbijganger geweest, één van de vele mensen die een rol hebben gespeeld in dat Bijbelse verhaal. Ik was de eerste niet die achterbleef in de woestijn. Zo is het leven nu eenmaal, het was goed zo, ik heb er vrede mee.'
'Pfoe, Mozes, wat mooi dat je dat zeggen kan. En gek genoeg helpt het mij, wat je zegt. Bedankt voor je milde blik en relativerende woorden.

Zo ongeveer, zou dat gesprek moeten verlopen. Of misschien ook wel heel anders. We weten het niet. Maar het kan nooit kwaad onze gedachten er eens over te laten gaan, met wat we weten van de Bijbelse figuren, met wat we weten van onszelf. En misschien komen we dan wel iets nieuws op het spoor, van onszelf, of van die ander!

ds. Bert Boter

INTERVIEW

KENNISMAKING MET ROBÈRT GROENEBOER EN ERNA ARONS

Even een introductie: in de loop van 2023 zag ik regelmatig twee 'nieuwe' gezichten tijdens de kerkdiensten. Dat wekte mijn belangstelling, want het is altijd leuk mensen te leren kennen en te horen wie ze zijn en wat ze doen. Ik sprak hierover met mijn collega-redactielid Hans van Kempen en het toeval wilde dat hij hen van vroeger kende. Erna heeft namelijk bij Hans in de klas gezeten. De wereld is klein. Hans stelde mij vervolgens aan Robèrt en Erna voor en zij stemden enthousiast toe in mijn voorstel hen te interviewen. Dat interview vond plaats in augustus 2023 in het Wapen van Voorschoten. Het is nu februari 2024 en in de tussentijd is er veel gebeurd, wat eigenlijk een 'understatement' is. 'We gaan binnenkort op vakantie naar Sicilië,' vertelden Robèrt en Erna toen. Inmiddels heb ik van hen gehoord dat het een goede reis is geweest. Dat is fijn. Hieronder meer over hen met de informatie die we toen hebben uitgewisseld.

Wat willen jullie over jezelf vertellen?

Erna bijt het spits af. 'Ik ben geboren in Waddinxveen en opgegroeid in Voorburg. Mijn moeder woont daar nog. Ik kom uit een gezin met twee broers en één zus. In Voorburg zat ik op de middelbare school en daar kreeg ik onder anderen les van Hans van Kempen. Ik herinner mij zelfs nog een avond met de klas, bij hem en Ineke thuis. Na mijn middelbareschooltijd ben ik verpleegkunde gaan studeren en inmiddels werk ik al twintig jaar als wijkverpleegkundige in de thuiszorg. Ik vind het dankbaar en afwisselend werk. De variatie zit hem in de zorg voor allerlei soorten mensen. De zorg duurt soms kort, maar soms ook heel lang, waardoor je een band opbouwt en ik kan zeggen dat sommige cliënten als

familie voelen. De ochtend-, avond- en weekenddiensten maken het werk wel zwaarder, maar ik doe het nog steeds met veel plezier.'

Robèrt is aan de beurt: 'ik ben 59 jaar en geboren in Den Haag. Ik ben ook verder opgegroeid in Den Haag en later naar Voorburg verhuisd. Sinds twee jaar woon ik in Leidschendam. Na de middelbare school ben ik wiskunde gaan studeren in Delft. Tijdens mijn studie vond ik een bijbaan in boekhandel Paagman. Het was nog de tijd van de kaartenbakken. Mijn afstudeerstage heb ik bij Siemens gedaan. De ICT werd steeds belangrijker in bedrijven. Toch ben ik als werknemer bij de genoemde boekhandel begonnen en ik werk daar nog steeds. Het is fascinerend hoe het bedrijf is veranderd. Ik begon bij de facturering en inmiddels is alles geautomatiseerd. Ik houd mij voornamelijk met ICT bezig en wij doen eigenlijk alles zelf. De boekwinkel telt tegenwoordig vestigingen met 40000 boeken in de winkels en twee miljoen boeken die vindbaar moeten zijn. In coronatijd is er nog meer veranderd en moesten wij snel handelen om aan de enorme vraag te voldoen. Dat is gelukt en ik ben trots dat ik mag meewerken in dit familiebedrijf. Wat betreft hun kerkelijke achtergrond, vertelt Erna dat ze uit een hervormd gezin komt en altijd daarbij is gebleven. Ze was actief in de Oude Kerk in Voorburg en zong bijvoorbeeld in de cantorij. 'Ik ben katholiek opgevoed,' zegt Robèrt, 'en ben gastlid in de protestantse kerk. Daarbij voel ik mij ook echt thuis in de PKN. De overeenkomsten zijn groter dan de verschillen.'

Wat zijn jullie hobbies?

'Ik houd van lezen, wandelen en muziek luisteren,' begint Erna. 'En ze houdt zeker van mode,' vult Robèrt aan, 'want Erna kleedt zich altijd zo smaakvol aan.' Robèrt wandelt ook graag in zijn vrije tijd en fietst en leest graag. 'Ik probeer ook te bridgen, wat een lastige sport is. Ik speel met een vaste bridgepartner, in de laagste categorie....'

Daarnaast houd ik ook van muziek. Daarom zing ik in de cantorij met veel plezier. En van welk genre boeken houden ze dan? 'Ik lees het liefst thrillers,' zegt Erna. 'En ik lees het liefst geschiedenisboeken, over het ontstaan van de tijd,' vertelt Robèrt.

Wat vinden jullie van het jaarthema "Aan tafel"?

'Dat vinden we een mooi, aansprekend thema,' zeggen ze allebei. 'Het is ook Bijbels goed te vertalen. Er zijn veel verhalen over Jezus aan tafel met zijn discipelen, met iedereen eigenlijk: zondaars, zieken, hoog- en laaggeplaatsten. De tafel is een plek die mensen bij elkaar brengt.' Robèrt vult nog aan: 'Ik vind daarbij dat elkaar uitnodigen aan tafel een ultieme vorm van gastvrijheid is. In onze cultuur zijn wij meer gewend bij elkaar koffie te drinken. Maar aan tafel gevraagd worden of te vragen betekent meer verbondenheid en nodigt uit tot goede gesprekken.' Erna suggereert een running dinner, waarbij je in één keer bij nog meer mensen aan tafel belandt. (Noot van de redactie: zag ik toevallig een initiatief daarvoor? Van harte aanbevolen)

Tot slot

Het is een unanieme wens van Robèrt en Erna (toen nog in augustus 2023) 'dat de president van Rusland kiest voor vrede met Oekraïne.' Inmiddels is het februari 2024 en weten wij wat er nog meer in de wereld woedt. De roep om vrede blijft bestaan.

Ankie Schwarze-Maat

CENTRAAL NUMMER VOOR UITVAARTEN

Per 1 maart gaat er iets veranderen in de predikantsbezetting. Ds. Bert Boter werkt vanaf die dag minder voor de kerk en zal dus ook minder beschikbaar zijn voor het leiden van uitvaarten. Vanaf 1 juni zal ds. Anki Peper met vervroegd emeritaat gaan. Vanaf dat moment zal ook zij dus geen uitvaarten meer leiden.

Om één en ander toch zo goed mogelijk op te vangen zijn er drie emeriti, ds. Freek Bakker, ds. Guus Fröberg en ds. Carel van der Meij, bereid gevonden in te springen wanneer dat nodig is. Bovendien zal ouderenvwerker Carijn Westeneng meer uren gaan werken en dus meer beschikbaar zijn.

Om de coördinatie van uitvaarten in goede banen te leiden is er vanaf 1 maart een centraal aanspreekpunt voor uitvaarten.

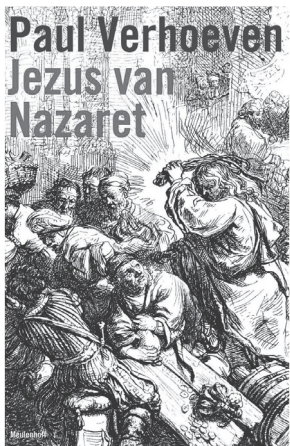
U kunt dan bellen met ds. Freek Bakker die vervolgens een geschikte voorganger voor u zoekt.

In het algemeen geldt dat het goed is eerst contact te zoeken met Freek Bakker, voordat de datum wordt vastgelegd. Dit voorkomt dat er onverhoopt geen enkele predikant beschikbaar is. U kunt ds. Freek Bakker bereiken op telefoonnummer 06-13805668.

*Namens de kerkenraad,
Herman Scholten*

BOEKBESPREKING

Paul Verhoeven, *Jezus van Nazaret*, Amsterdam: J.M. Meulenhoff 2008

Inleiding

In 2008 schreef Paul Verhoeven, die we vooral kennen als regisseur van bekende films als *Turks fruit* en *Basic Instinct*, het boek *Jezus van Nazaret*. Aan het schrijven van dat boek ging

een lange periode vooraf waarin hij deelnam aan het zogenaamde *Jezus Seminar*, een studiegroep van vooraanstaande theologen en filosofen in de Verenigde Staten. Paul Verhoeven had daarbij in zijn achterhoofd ooit nog eens een film te maken over de echte Jezus, ontdaan van zijn mythische omhulling. Maar daar is het nooit van gekomen. Vooralsnog moeten we het doen met het boek. In de inleiding tot zijn boek schrijft Verhoeven dat hij altijd gefascineerd is geweest door Jezus. In zijn boek probeert hij door te dringen tot Jezus' werkelijke boodschap. Dit boek kan gezien worden als een verslag van de 'ontdekkingen' van Verhoeven.

Bijna alles staat ter discussie

In het eerste hoofdstuk, 'Mijn zoektocht naar de historische Jezus', probeert Verhoeven als een dramaturg naar het Nieuwe Testament te kijken, zodat hij onderscheid kan maken tussen het werkelijk gebeurde verhaal en de toevoegingen die aangebracht zijn omwille van de dramaturgische compositie. Die toevoegingen werden door de auteurs van het Nieuwe Testament noodzakelijk geacht om het verhaal leesbaar, pakkend (spannend!) en overtuigend te maken. Daarnaast vraagt Verhoeven zich bij elk verhaal in het Nieuwe Testament af: kan dat wel? Kun je over water lopen, kun je iemand die vier dagen dood is weer tot leven wekken? Als iets niét kan, wijst Verhoeven het af. Ten slotte vraagt Verhoeven zich bij alle beschreven gebeurtenissen af of hij zich die reëel kan voorstellen; wanneer een gebeurtenis alleen met behulp van *special effects* in scène gezet kan worden, dan gelooft Verhoeven dat de betreffende gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden.

Dat Jezus heeft geleefd, daar twijfelt Verhoeven niet aan. Net als Fik Meijer, in zijn boek *Jezus en de vijfde evangelist*, laat Verhoeven zich door de Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus (37-ca. 100) overtuigen van de historiciteit van Jezus:

Jezus heeft écht geleefd! Dat gezegd hebbende, voegt Verhoeven er vervolgens meteen aan toe: 'Al het overige staat ter discussie' (pag. 16).

Wat was Jezus voor iemand

Voor Verhoeven is Jezus een écht mens, die ook op zijn tijd zijn behoefte moest doen, die kortaangebonden kon zijn, maar die zeker niet goddelijk was. Verhoeven constateert een contradictie, een tegenstrijdigheid, in Jezus' uitspraken als: 'Bidt en u zal gegeven worden' en Jezus' gebed in de Hof van Getsémané, waarin hij (tevergeefs) vraagt om de beker des doods aan hem voorbij te laten gaan. Waaruit blijkt dat Jezus niet het laatste woord heeft. Volgens de christelijke leer is Jezus voor ons gestorven, zodat wij nu verder vrij zijn van de erfzonde en onze relatie met God is hersteld. Maar worden onze gebeden nu wél verhoord?

De evangeliën

Marcus is Verhoevens favoriete evangelie. Hij lijkt het dichtst bij een ooggetuige van Jezus te hebben gestaan, zonder zelf ooggetuige te zijn geweest. Het evangelie van Marcus is ook het oudste evangelie: het dateert uit ongeveer 70. De evangelisten Matteüs en Lucas hebben hele passages uit Marcus gekopieerd. Verhoeven denkt dat de passages in Marcus waarin Jezus zijn volgelingen op het hart bindt om geen ruchtbaarheid te geven aan zijn uitspraken dat hij de messias is, te maken hebben met het feit dat Jezus voortdurend op de vlucht was. Over Pontius Pilatus zegt Verhoeven dat hij lang niet zo humaan was als hij wordt voorgesteld in de evangeliën. Dat is door de evangelisten verzonnen omdat ze wilden aantonen dat Pilatus heel goed wist dat Jezus onschuldig was maar door de verfoeilijke Joden werd gedwongen hem te kruisigen. In werkelijkheid voerde Pilatus een schrikbewind. Uiteindelijk werd het zelfs de keizer in Rome te gortig en werd hij teruggeroepen.

Jezus' afkomst.

Verhoeven speculeert over wie de vader van Jezus zou kunnen zijn: Verhoeven gelooft niet in een maagdelijke geboorte (die hij abusievelijk 'onbevleete ontvangenis' noemt). Een aardig detail is dat Verhoeven denkt dat Jezus bijzonder op zijn vader Jozef gesteld was. Want als Jezus over God spreekt, noemt hij deze altijd liefdevol *abba*, wat 'pappie' betekent. Had Jezus een problematische verhouding tot vader Jozef gehad, dan zou het hem moeilijk gevallen zijn om God met zo'n koosnaam aan te spreken.

Jezus en Johannes de Doper

Verhoeven denkt dat Jezus en Johannes een enigszins getroebleerde relatie hadden. Johannes maakte furore met zijn prediking van de aanstaande komst van de Dag des Toorns, de dag waarop het Laatste Oordeel zou worden voltrokken. Alleen door zich te laten dopen door Johannes kon men gered

worden. Onderdeel van het doopritueel was dat dopelingen hun zonden beleden. Dus ook Jezus moest zijn zonden belijden. Verhoeven gaat ervanuit dat Jezus vervolgens met zijn volgelingen naar Jeruzalem gaat waar dan de tempelreiniging plaatsvindt: het offeren in de tempel en alles wat daarmee samenhang was zinloos geworden in het licht van de naderende Dag des Toorns. Vanaf dat moment was Jezus gezocht en moest hij zich verbergen. Daarna begint ook Jezus mensen te dopen: hij 'steelt' a.h.w. Johannes' doop. Gevolg was dan ook een verwijdering tussen Johannes en Jezus. Verhoeven ziet de bruiloft te Kana in het licht van het doopconflict tussen Johannes en Jezus. Nadat het water door toedoen van Jezus in wijn is veranderd zegt de slaaf die over de wijn gaat het volgende: 'Als regel wordt de goede wijn eerst geserveerd en daarna de minder goede. Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard!' M.a.w.: Johannes de Doper was de eerste wijn, als regel de beste, maar in dit geval was de laatste wijn, dat is dus de doop van Jezus, de beste.

Het Koninkrijk Gods

Volgens Verhoeven heeft zich tijdens de veertigdaagse beproeving in de woestijn een geweldige ommekeer in Jezus' denken voltrokken. Daarvóór lag het accent op de vreselijke 'Dag der Wrake', daarna werd dat verschoven naar de weldadige komst van het koninkrijk Gods. Jezus heeft een blind vertrouwen in God. Hij zal zorgen dat we niets tekortkomen. Wat Jezus bedoelt met het Koninkrijk Gods maakt hij duidelijk door het vertellen van gelijkenissen (parabels). Waarbij het niet zozeer gaat om de precieze uitleg maar meer om de beleving. Wat Jezus probeert is voor zijn luisteraars een venster te openen op het Koninkrijk Gods. Ook in de Bergrede wordt de spoedige komst van Gods koninkrijk aangekondigd. Jezus heeft zeker niet bedoeld dat deze belofte pas in de (verre) toekomst vervuld zouden worden. Het zou pure volksverlakkerij zijn geweest als hij er niet van overtuigd was geweest dat Gods koninkrijk voor de deur stond.

Verder lezen

Met het bovenstaande heb ik nog niet eens de helft van het boek van Verhoeven besproken: mijn ruimte is op. Voor belangstellenden is er een uitgebreidere boekbespreking beschikbaar: stuur even een berichtje naar Redactie Kerkklok.

Het boek van Verhoeven zet aan tot denken. Deze man wéét waar hij over spreekt. Hij onderbouwt zijn meningen uitvoerig. Maar schrik niet van zijn soms zeer boude beweringen.

Remmelt Kruizinga

HET EETCAFÉ

Het jaarthema is dit jaar 'Aan tafel'. Het Eetcafé sluit daar perfect bij aan.

Het Eetcafé is altijd op woensdag, meestal eens in de twee weken in 't Voorhuys, maar nu even niet vanwege de Veertigdagentijd. Nu is er Eetcafé op 28 februari en 6 en 13 maart etc.

Momenteel zijn er gemiddeld 32 gasten per keer. Het aantal gasten blijft groeien. Hoe komt dat? Er zijn twee oorzaken. De koks serveren heerlijke maaltijden en de gasten waarderen de sfeer in het Eetcafé. Kortom: lekker eten en leuke gasten.

De koks zijn Ineke en Hans van Kempen, Jaap Swager, Carel van der Meij, Jaap Booi en Jesine Warmerdam. Zij zijn allen vrijwilligers en doen elke keer hun uiterste best om iets lekkers op tafel te zetten. Ze proberen waar mogelijk biologische producten, producten uit de buurt en van het seizoen te verwerken.

De maaltijd is de plaats bij uitstek waar ruimte is voor fijne gesprekken. De gasten leven met elkaar mee. Zieke gasten ontvangen een blijk van medeleven. Bij het onverhoopt overlijden van een gast of een naaste van een gast wordt nadrukkelijk stilgestaan.

Eens in de twee maanden is er een combinatie van Eetcafé en Koken met kinderen. De kinderen helpen met groenten en fruit schillen, ovenschalen vullen, roeren in de pannen, ze verwelkomen de gasten, schenken koffie en thee en serveren de maaltijden. Het zorgt voor een mooie dynamiek tussen de volwassenen en de kinderen. Katinka Fledderus en Diana Siebenga begeleiden de kinderen daarbij. Ook dan helpen koks van het Eetcafé. Hebben we nog wensen bij het Eetcafé? Ja zeker, het zou mooi zijn als mensen zouden willen helpen bij het voorbereiden en klaar maken van de maaltijden. De enthousiaste en inventieve koks zien uit naar extra hulp.

Voor degenen die het nog niet weten: op de dagen van het Eetcafé staan om 16.30 uur koffie en thee klaar, de maaltijd start om 17.30 uur en is om 18.30 uur beëindigd. Als je wilt, kun je door de Cirkelbus thuis worden opgehaald en na afloop weer worden thuisgebracht. Je hoeft geen lid van de Cirkelbus te zijn. Dit is mogelijk door een bijdrage van de Diaconie. Deelname aan de maaltijd kost € 3,50.

Je bent van harte welkom. Heb je zin om te komen? Bel dan Jaap Swager (071 – 531 3067), b.g.g. Léon Cornelissen (071 – 561 8259).

Léon Cornelissen

KRUISWEGSTATIES VAN ANNEWIL JANSEN

Op 4 maart a.s. begint in de Dorpskerk een nieuwe tentoonstelling. Dit keer zullen er kruiswegstaties te zien zijn, gemaakt door Annewil Jansen uit Nijverdal. De serie bestaat uit zeven schilderijen en één beeld. Zij worden gecombineerd met acht gedichten van Chris Lindhout. Bij dit artikel staat een foto en een gedicht van de eerste statie. In deze statie is ook een beeld uit het Holocaust Memorial van Yad Vashem terug te vinden. Deze statie hoort bij de eerste zondag van de Veertigdagentijd. De latere staties gaan meer over het lijden van Jezus, over wat hij meemaakte voor Kajafas en Pilatus en aan het kruis. De laatste statie bestaat uit een beeld dat verwijst naar de

opstanding. Ik denk dat het zeker de moeite waard is om te komen kijken.

Op Goede Vrijdag, 29 maart a.s., willen we om 15 uur een kruiswegstatie houden, een soort kerkdienst met meditatieve teksten en liederen die bij Goede Vrijdag passen, terwijl in de dienst een rondgang langs de staties gemaakt wordt. Voorganger is ds. Freek Bakker. Ook Annewil Jansen zelf werkt mee en zal dan iets over deze staties vertellen.

De kunstenaar heeft deze staties gemaakt in 2011 in opdracht van de protestantse gemeente 'De Schaapskooi' in Nijverdal. Zij heeft tijdens het wordingsproces inspiratie opgedaan door naar de muziek van Johnny Cash (*Unchained, The Man Comes Around*) en U2 (*October en No Line on the Horizon*) te luisteren. Een bezoek

*Vertrapt, tot op het bot vernederd,
Gekwetst, tot in het diepst van mijn ziel.
Verraden en alleen gelaten,
Omdat ik niet voor satan viel.*

aan Yad Vashem in Jeruzalem in 2010 heeft veel indruk op haar gemaakt.

Freek Bakker

KERK IN ACTIE VOORSCHOTEN DENKT AAN SYRIË

Meer dan negentig procent van de mensen in Syrië leeft op dit moment onder de armoedegrens, voor meer dan de helft dreigt

honger. De oorlog in Syrië heeft een nieuw gezicht gekregen: van militair geweld naar een dramatische economische crisis. Er is nauwelijks aan eerste levensbehoeften te komen, laat staan aan bouwmaterialen. Toch is het herstel van kerken het enige wat perspectief biedt.

*Bouw de kerk in Syrië
weer op in Syrië*

Voor mensen in Syrië is het voortbestaan van de kerk van cruciaal belang voor de stabiliteit in het land, omdat daarmee de sociale structuur wordt hersteld. Om kerken in Syrië hierbij te helpen, heeft Kerk in Actie het herstelfonds opgericht: een samenwerking van Kerk in Actie en twaalf Syrische kerkgenootschappen.

Op de lijst van het herstelfonds staan 76 gebouwen die opgeknapt moeten worden,

door het hele land verspreid. Van elk gebouw dat wordt hersteld, betaalt de eigenaar – bijvoorbeeld de plaatselijke kerkelijke gemeente – minstens 30 procent van de kosten. De economische situatie zorgt ervoor dat de bouwwerkzaamheden langzamer gaan dan gehoopt. Door de internationale sancties is het ontzettend moeilijk om aan bouwmaterialen te komen. Ook de koersdaling van de Syrische pond is een groot probleem.

Als de kerk er weer is, kan zij haar onmisbare taak in de samenleving weer oppakken. Met het herstelfonds helpt Kerk in Actie de kerk in Syrië op te bouwen. Want herstel van de kerk betekent herstel van de gemeenschap, en hoop voor de toekomst!

Freek Bakker

SPAREN VOOR KANSARME JONGEREN IN COLOMBIA.

Eén van de dingen die u in de Veertigdagentijd kunt doen, is sparen voor een hulpproject. Dit jaar hebben we gekozen voor een project waarin kansarme jongeren worden opgeleid voor de horeca. De spaardoosjes komen op zondag 25 februari a.s. beschikbaar. De doosjes kunnen op zondag 31 maart a.s. weer in de kerk worden ingeleverd.

In het uiterste noorden van Colombia ligt de regio La Guajira, een tropisch, deels woestijnachtig gebied dat grenst aan Venezuela. Steeds meer toeristen ontdekken

de prachtige Caribische kust van Colombia. Dat biedt kwetsbare jongeren kansen op werk of een eigen bedrijf.

De Wayuu vormen de grootste inheemse bevolkingsgroep van Colombia. Andere Colombianen kijken op hen neer. La Guajira is een afgelegen regio. Er is daar geen mogelijkheid om onderwijs te volgen en dus is er weinig kans op werk. Conexión leidt kwetsbare jongeren, zowel inheems als jonge vluchtelingen op voor de horeca. Jaarlijks volgen dertig Wayuu-jongeren bij hen een horecaopleiding. De Wayuu-jongeren wonen zo afgelegen dat de opleiding in hun eigen dorp wordt geboden.

Vanaf 2017 kreeg deze regio ineens te maken met een grote instroom van Venezolaanse vluchtelingen. ‘Zij ontvluchten de economische en politieke crisis in hun land’, legt Helga Delgadillo uit. Zij is coördinatrice bij Conexión, een partnerorganisatie van Kerk in Actie. ‘Onder hen zijn veel jongeren. Zij kunnen hier nauwelijks werk vinden en hebben geen mogelijkheden om formeel onderwijs te volgen.’

Conexión biedt hun opleidingen aan in

diverse kustplaatsen, onder meer vanuit een foodtruck: een rijdende kookschool. Tijdens de opleiding leren jongeren bakken of koken met gezonde lokale producten. Ze maken cocktails van koffie, kokosnoot, passievrucht, tamarinde of mango. Ook maken ze kennis met vegetarisch en veganistisch koken. Studenten presenteren hun geleerde vaardigheden op markten en beurzen. Ook leren ze solliciteren.

Na afronding van hun opleiding krijgen ze begeleiding bij het vinden van een baan. Jongeren die een eigen bedrijf willen starten, krijgen hulp bij het maken van hun bedrijfsplan.

Met een horecaopleiding helpt Kerk in Actie hen om een toekomst op te bouwen. Daar is geld voor nodig.

€ 37 :	werkkleding voor 1 jongere
€100 :	1 jongere volgt 1 maand lessen
€116 :	lesmateriaal en kookbenodigdheden voor 1 jongere
€540 :	1 jongere opgeleid tot restaurantmedewerker

Kerk in Actie Voorschoten, Mienke Wilschut

OPROEP

**Beste mensen,
Mijn naam is
Wies en ik ben
geboren met het
Rett-syndroom
dat is een
genetische
afwijking en
betekent voor
mij dat ik
cognitief zes
maanden ben,
ook al ben ik
al 28.**

Mijn ouders zijn Margreet van Baar en Harry Steenvoorden. Ik woon bij Philadelphia in Leiderdorp, een gezellige plek waar ik verzorgd word door hele lieve mensen die precies zien wat ik nodig heb. Maar ik houd zo van buiten zijn zeker nu het voorjaar er weer aankomt. De begeleiders hebben daar geen tijd voor want ze doen al zoveel. Mijn ouders en mijn broers komen natuurlijk regelmatig maar ik zou best vaker naar het park de Houtkamp willen of naar de Winkelhof waar ik zo geniet van de lichtjes en de reuring.

Vandaar deze oproep. Ben je op leeftijd maar

wel fit genoeg om mijn rolstoel te duwen? Kom dan samen met mama een keer wandelen om te zien of het wat voor je is. Een uurtje per maand is genoeg. Oh ja ik heb ook nog een babyjogger met zwenkwielen dat is in de zomer lekker makkelijk. Ik kan niet praten en niet lopen maar ik geniet zo van aandacht. Ze zeggen wel eens Rett-meisjes zijn “silent angels.....”

Veel groeten van Wies, het nummer van mijn moeder Margreet is 06-11298001. Bel of maak even een praatje na de kerkdienst.....

WERK AAN DE WINKEL.

Het was een drukke eerste maand voor mij. Er gebeurde zo veel dat ik moeite had het allemaal bij te houden. Op de laatste vrijdag van januari werd er, na een paar jaar, weer iemand bijgezet in een keldergraf. Hiervoor

moest de dag ervoor de steen van honderden kilo's van de kelder afgetild worden. De firma die dat altijd doet kwam met een hydraulisch aangedreven kraan en grijper ineen. Eerst werden de stabiliteitssteunen uitgeschoven

verwijderen van de koffiefilters, uitgestrooid te worden.

Ondanks alle wederwaardigheden hier op het kerkhof, gaat de natuur gewoon zijn gang. Het voorjaar probeert door te breken, wat soms lukt en dan weer de kop wordt ingedrukt. Maar uiteindelijk zal het toch weer lente worden. Zo zie ik vanuit mijn hoge standplaats dat er alweer veel sneeuwklompjes staan te bloeien. Ook de vroege krokussen bloeien alweer. En als deze

kerkklok uitkomt, staat het kerkhof ook weer vol met bloeiende hyacinten en narcissen. Wat een heerlijk vooruitzicht al die mooie frisse gele bloemen met hun mooie trompetten. Alsof ze het uit willen trompetteren "Het is weer lente"

Aan de overkant van het pad waaraan ik sta, staat ook een oude vlier.

en daarna begon de moeilijke klus om de hijsbanden onder de steen te krijgen. Maar na even tobben lukte dat toch en werd de steen eraf getild en op het grind gelegd. Het kerkhofteam heeft daarna het hoofdpad extra goed aangeharkt, zodat het er weer netjes uitzag. De dag erna was de begrafenis met een besloten gezelschap. De dominee hield een korte dienst en daarna werd de kist in het graf geplaatst. Dit alles gebeurde net tussen de buien door. In de middag werd de steen weer teruggeplaatst.

Vlak onder mij zijn twee oude vlieren gerooid om het hek te kunnen vernieuwen. Door het oude hek was een klimop gegroeid met knobbels van wel 20 cm. De palen die het hek moesten ondersteunen hingen aan het hek, in plaats van andersom. Er is 2,5 m nieuw hek neergezet en ook zijn er twee nieuwe palen de grond ingeslagen. In de komende weken worden er nieuwe struiken geplant. Waarschijnlijk wordt het liguster.

Ook komt er nieuwe beplanting aan mijn voet te staan. Wat dat gaat worden is voor mij nog een verrassing. Ondertussen is door ijverige medewerkers van het kerkhofteam het kerkplein onkruidvrij gemaakt. Dat was een paar weken werk. Maar ze hebben wel eer van hun werk. Natuurlijk is ook het grind weer aangeharkt na die stormen, overal lag weer blad en lagen uitgewaaide takken. Dat blijft een steeds weer terugkerende bezigheid. In de eerste week van februari is er met een grote hoogwerker een pinakel van het kerkdak gehaald. Deze was van zink maar lag half uit elkaar. Dit is nog in het kader van de controle van de pinakels, nadat er verleden jaar één van zijn voetstuk was gewaaid en door het dak van het baarhuisje viel.

Aan de noordzijde waren ze al gecontroleerd maar nu was dus de zuidkant aan de beurt. Er gaan nieuwe gemaakt worden, maar wanneer deze klaar zijn weet ik niet. Een ander fenomeen waar we op het kerkhof mee te maken hebben is het koffiedrinken in de kerk. Er wordt wat afgedronken zo de week door. Iedere week komt er een emmer koffiedik naar het kerkhof, om daar, na het

Op de jonge takken zitten al de nieuwe knoppen. Maar de oude takken zitten vol met elfenbankjes. Die takken zijn dus ten dode opgeschreven. Maar het is een heel mooi gezicht, al die elfenbankjes boven elkaar en rond de stammetjes. Het zijn er misschien wel honderd. Zo wordt het oude hout weer op een natuurlijke manier opgeruimd.

Quercus de zomereik.

Willem van Delft.

De Horsten
uitvaartverzorging
WASSENAAR & VOORSCHOTEN

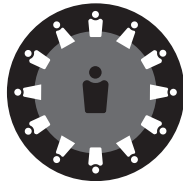
**Een vertrouwd gezicht
in Wassenaar & Voorschoten**

Wanneer u in uw directe omgeving te maken krijgt
met een overlijden, kunt u - 24 uur per dag -
contact met ons opnemen

www.dehorstenuitvaartverzorging.nl
info@dehorstenuitvaartverzorging.nl

Wassenaar: tel. 070 - 514 43 45 (24 uur per dag)
Voorschoten: tel. 071 - 561 08 00 (24 uur per dag)

De Horsten Uitvaartverzorging
T.a.v. mevrouw M. Sant
Postbus 1011, 2240 BA Wassenaar

 **u staat
centraal**
thuiszorg op maat

Rouboslaan 30 2252 TR Voorschoten
071 - 56 222 90 www.u-staat-centraal.nl

 Partiar
Executeur van
nalatenschappen

- Afwikkeling van nalatenschappen
- Opmaken boedelbeschrijving
- Aangifte Erfbelasting
- Begeleiding bij verwerpen of (beneficiar) aanvaarden
- Juridisch advies vóór en ná een overlijden

www.partiar.nl | info@partiar.nl | +31 (0) 252 231 685

AANNEMERSBEDRIJF

J.C. van Osnabrugge B.V.

Nieuwbouw - Verbouw - Onderhoudswerk

Starrenburglaan 3, tel. (071) 561 57 92
Aangesloten bij: Stichting BouwGarant

Dominique de Vries Schultink

DUIVENVOORDE
UITVAARTZORG

**Toegewijd aan een
passend afscheid**

Dag en nacht bereikbaar
Voorschoten: 071-203 22 50
Wassenaar: 070-221 07 99

Papelaan 85 XX 2252 EG Voorschoten
www.duivenvoorde-uitvaartzorg.nl

ADRESSEN EN OVERIGE GEGEVENS

KERKENRAAD

Voorzitter: Herman Scholten,
Palestrinalaan 39, 2253 HB Voorschoten,
tel. 071-54 29 655, e-mail:
voorz.kerkenraad@dorpskerkvoorschoten.nl
Scriba: Froukje Harkes-Idzinga,
Tweede scriba: Hans van Kempen
postadres: Kerkplein 2, 2251 BS Voorschoten,
tel.: 06-83585122
scriba@dorpskerkvoorschoten.nl

PASTORALE WIJK OOST

Predikant: Ds. Bert Boter,
Jacob van Heemskercklaan 81, 2253 JZ
Voorschoten, tel. 071 528 9585,
e-mail: bert.boter@dorpskerkvoorschoten.nl
Werkdagen: maandag en dinsdag
(m.i.v. 1 maart)

PASTORALE WIJK WEST

Predikant: Ds. Anki Peper,
Kon. Wilhelminalaan 12, 2252 GN
Voorschoten, tel. 071 887 3350, e-mail:
anki.peper@dorpskerkvoorschoten.nl
Vrije dag: vrijdag

OUDERENWERKER

Carijn Westeneng,
tel. 06 2728 0676 e-mail:
carijn.westeneng@dorpskerkvoorschoten.nl
Werkdagen: maandag en dinsdag

JEUGDWERKER

Barbara Wiesmeijer
Tel. 06 10050070 e-mail:
barbara.wiesmeijer@dorpskerkvoorschoten.nl

CONTACTCOMMISSIE VOOR OUDEREN

Aanspreekpunt voor informatie:
Corrie Kranendonk,
Roucoopark 8, 2251 AV Voorschoten,
tel. 06-17222478, e-mail:
corrie.kranendonk@hotmail.com

CANTOR

Herman Lodder, Baron van Ghentlaan 78,
2253 TM Voorschoten, Tel: 071-5762095
herman.lodder@gmail.com

KERKGEBOUW

Dorpskerk, Kerkplein 2, 2251 BS
Voorschoten, telefoon 071 561 4078
Beheerder: Babs van der Schoot, Pr. Irenelaan
24 06 5747 8025: vrij op zondag, dinsdag en
donderdagavond, e-mail:
beheerder@dorpskerkvoorschoten.nl
Coördinatie kosters: Karel de Vries,
tel. 071 561 4443

COLLECTEBONNEN

Bestellen van collectebonkaarten à
€ 25 per kaart door overboeking op
Rek.nr. IBAN: NL33INGB0009694673 t.n.v.
Protestantse Gemeente te Voorschoten o.v.v.
'Collectebonnen'

AUTODIENST

(ook voor incidentele passagiers), 06-5061 1222
Caroline Heijer

COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

Voorzitter: Bert Oosterloo,
Benvenutolaan 8, 2253 AH Voorschoten,
tel.nr.: 06 5321 1389, e-mail:
voorz.cvk@dorpskerkvoorschoten.nl
Penningmeester W.A. (Pim) Oskam,
Zwaluwweg 68, 2251 MV Voorschoten, e-mail:
penningm.cvk@dorpskerkvoorschoten.nl
Secretaris: Suzanne Romein,
Leidseweg 548, 2253 JR Voorschoten, e-mail:
secre.cvk@dorpskerkvoorschoten.nl
Rek.nr. IBAN: NL95INGB0000228297 t.n.v.
Protestantse Gemeente te Voorschoten

DIACONIE

Voorzitter: J.M. (Hans) Kranendonk,
Roucoopark 8, 2251 AV Voorschoten
tel. 06-42976590, e-mail:
hans.kranendonk@dorpskerkvoorschoten.nl
Secretaris: J. (Hans) van Kempen,
Hofvliet 150, 2251 TM Voorschoten, tel.
071 531 3260, e-mail: secr.diaconie@
dorpskerkvoorschoten.nl
Rek.nr. IBAN: NL95RABO0155006770

KERKELIJK BUREAU

Kerkplein 2, 2251 BS Voorschoten, e-mail:
kerkelijk.bureau@dorpskerkvoorschoten.nl
**Voor informatie kunt u één van volgende
medewerkers bellen:**
● **Mevr. H.M. (Lenny) Oudhof-Vree,**
tel. 071 561 4595
● **Mevr. P. Bouwman,**
tel. 071 561 6712

WEBSITE

www.dorpskerkvoorschoten.nl
**Hier kunt u zich ook abonneren op de
digitale versie van de weekbrief.**

FACEBOOK

www.facebook.com/kerkinvoorschoten

KERK IN ACTIE

Commissie Kerk in actie Voorschoten
Voorzitter: Mienke Wilschut,
tel. 071 561 1116. wilschu@xs4all.nl
Wereldiakonaat:
Rek.nr IBAN: NL03INGB0000450822

**t.n.v. Comm. v. Wereldiakonaat en Ontw.
Samenwerking**
Zending:
Rek.nr. IBAN: NL09INGB0000147880
t.n.v. Zendingscommissie

MULTIMEDIA

**Voor het opsturen van tekst, foto's of
geluidsbestanden:**
multimedia@dorpskerkvoorschoten.nl

RAAD VAN SAMENWERKENDE KERKEN

Secretaris: Anneke Dekker
E-mail: dekkerac@outlook.com

EINDREDACTIE KERKKLOK

- **Freek Bakker**
- **Remmelt Kruizinga**
- **Ineke van Kempen**
- **Hans van Kempen**
- **Mourits Ligthart**

REDACTIE KERKKLOK

- **Anki Peper**
- **Hans van Kempen**
- **Ankie Schwarze**

Verschijningsdatum:

**De volgende Kerkklok verschijnt op
donderdag 21 maart 2024. Kopij voor dit
nummer uiterlijk dinsdag 12 maart voor 12.00
uur zenden aan de redactie via e-mail:
redactie.kerkklok@dorpskerkvoorschoten.nl**

ADMINISTRATIE KERKKLOK

Betalingen en opgave advertenties:
Wouter van Bommel
penningmeester.kerkklok@dorpskerkvoorschoten.nl
Rek.nr. IBAN: NL38INGB0000403535 t.n.v.
Kerkklok Prot Gem Voorschoten
Abonnementsprijs: voor een papieren
nummer € 35,-, voor een digitale editie:
€ 30,-.

Opgave nieuwe abonnementen en mutaties:
Ad Hoefnagel, tel: 071 561 3635,
abonnement.kerkklok@dorpskerkvoorschoten.nl

NABEZORGING

U kunt bellen als u de Kerkklok niet voor
zaterdag 12.00 uur ontvangen heeft:
● **Starrenburg, Centrum, Bijdorp, Vlietwijk:**
Adrie Guldemon, tel 06 2868 1550
● **Boschgeest, Bloemenwijk, Dobbewijk,**
Nassauwijk: Okke de Boks, tel 06 5512 3422
● **Adegeest, Krimwijk: Sjanie Buizer,**
tel 071 561 7600
● **Noord-Hofland, Stevenshof: Ada**
Groothuis, tel 071 576 1608

jeugd krant

jeugd agenda

6 maart	Eetcafé kinderen en ouderen
10 maart	Basiscatechisatie
13 maart	spelletjes
15 maart	JeS
17 maart	Provider
20 maart	knutselen
24 maart	Basiscatechisatie
27 maart	Film
29 maart	JeS
31 maart	Provider

Provider

Op zondag 28 januari zaten vijftien jongeren van 12-16 jaar van de anglicaanse, katholieke en onze protestantse kerk, bij elkaar in de British School. Wij leerden elkaars naam kennen en lazen het verhaal van de Barmhartige Samaritaan. We deelden onze persoonlijke ervaringen met dit verhaal. Bovendien hadden deze jongeren nog een ongevraagd advies voor onze kerken: Later beginnen, om 10.30 of 11.00 uur. De muziek mag ook anders, minder orgel, maar een bandje en wat andere muziek. Ik geef het maar door.

Namens de jongeren Hanneke Atsma

Eens in de zoveel tijd is er voor de kinderen kookcafé waarbij zij koken voor ouderen. Altijd een fijne middag en begin van de avond. De kinderen komen al vroeg en snijden en koken, maar dat is niet het enige. Zij zorgen ook voor de tafelaankleding en maken het gezellig. Natuurlijk doen ze dit in samenwerking met de vrijwilligers van het eetcafé. De laatste keer hadden drie meisjes zelfs een dans voorbereid en voor aanvang van de maaltijd konden we dus genieten van vrolijke muziek en dans.

Op 21 januari nam Maria afscheid in de dienst. De kinderen kwamen bij terugkomst van de kindernevendienst zingend de kerk binnen. Op de wijs van een van de mooie liedjes die we tijdens een familie-kerstmusical gezongen hebben. En de zingende kinderen namen samen ook een grote vrolijke

duizendpoot mee naar voren. Want Maria is echt een muzikale duizendpoot. En omdat de duizendpoot heel erg veel van muziek en kinderen houdt, ligt ze nu languit op de piano op de Fortgensschool, waar ze heel veel liefde krijgt van de kleuters.